

UDK 339.1

Primjena elektroničkog računa u javnoj nabavi

Božo Prelević, dipl. iur.

Propisi.hr

Veliki interes javnosti izazvala je najava početka primjene Zakona o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi od 1. prosinca 2018., s čijim odredbama se moraju uskladiti i poduzetnici koji posluju s obveznicima javne nabave. Zakon je konačno usvojen u Hrvatskom saboru, tako da obveznicima njegove primjene ostaje skoro mjesec dana za prilagodbu njegovim odredbama. Autor u članku daje analizu novih zakonskih pravila koja se primjenjuje se na obveznike primjene propisa o javnoj nabavi i njihove poslovne partnere.

1. Uvod

Hrvatski sabor je na svojoj 9. sjednici održanoj 12. listopada 2018. usvojio Zakon o elektroničkom izdavanju računa u javnoj (u nastavku teksta: Zakon). Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama", osim odredbe čl. 6. st. 1. Zakona koji stupa na snagu 1. prosinca 2018. te čl. 7. Zakona koji stupa na snagu 1. srpnja 2019. godine. U vrijeme pisanja ovog članka Zakon još nije bio objavljen u "Narodnim novinama" tako da je analiza novih zakonskih pravila u ovom članku utemeljena na tekstu Konačnog prijedloga Zakona (u nastavku teksta: KP Zakona) kakav je usvojen od strane Vlade Republike Hrvatske i upućen u raspravu u Hrvatski sabor.

Kako se navodi u obrazloženju uz KP Zakona, sam Zakon se donosi radi obveze provedbe pravne stečevine Europske unije i osiguranja zakonodavnog okvira za elektroničko fakturiranje u postupcima javne nabave. Uvođenjem elektroničkog fakturiranja u poslovanje, kroz ostvarivanje svih prednosti koje moderna tehnologija omogućava, ubrzavaju se i automatiziraju poslovni procesi, smanjuju troškovi poslovanja, ostvaruju značajne uštede te se potencijalno stvara veća dodana vrijednost u poslovanju, kako u poslovnom sektoru tako i u državnoj upravi. U državama članicama EU, međutim, trenutačno postoji i upotrebljava se nekoliko svjetskih, nacionalnih, regionalnih i vlasničkih normi za elektroničko izdavanje računa, od kojih niti jedna ne prevladava i većina njih nije međusobno interoperabilna pa je stoga bilo potrebno ukloniti, ili smanjiti prepreke prekograničnoj trgovini koje nastaju zbog istovremenog postojanja nekoliko različitih pravnih zahtjeva i tehničkih normi o elektroničkom izdavanju računa i zbog nedostatka interoperabilnosti.

Donošenjem Zakona, kako navodi predlagatelj uz KP Zakona, omogućit će se pravna sigurnost za izdavanje i zaprimanje eRačuna u postupcima javne nabave te pobliže odrediti uloge dionika, izdavatelja i primatelja eRačuna, tijela nadležnih za provedbu, nadzor te naposljetku kazne za prekršitelje odredbi Zakona. Treba istaknuti kako je

Zakonom predviđeno donošenje dva posebna pravilnika za njegovu provedbu, u instruktivnom roku od tri mjeseca od dana njegova stupanja na snagu.

2. Predmet i područje primjene novog Zakona

Predmet Zakona zapravo je uređivanje izdavanja elektroničkih računa u javnoj nabavi.

kontrola:

Pod elektroničkim računom, ili eRačunom se u smislu zakonskih odredbi podrazumijeva račun koji je izdan, poslan i zaprimljen u strukturiranom elektroničkom obliku temeljem izvršenja ugovora o javnoj nabavi, a koji omogućuje njegovu automatsku i elektroničku obradu¹.

Predmet Zakona određen je pravnom stečevinom Europske unije čije su direktive transponirane u novi Zakon. Obzirom na navedeno potrebno je precizno utvrditi predmet i obveznike primjene Zakona te navesti pravnu stečevinu EU koja određuje predmet Zakona.

¹ Čl. 3. st. 1. t. 1. Zakona.

2.1. Predmet Zakona

ističemo...

Zakon se primjenjuje na elektroničke račune koji su izdani temeljem ugovora o javnoj nabavi na koje se primjenjuje poseban zakon kojim se utvrđuju pravila postupka javne nabave koju provode javni, sektorski i drugi naručitelji radi sklapanja ugovora o javnoj nabavi, odnosno Zakon o javnoj nabavi² (u nastavku teksta: ZJN)³.

Predmet i područje primjene Zakona i njegovi subjekti primjeni (adresati) zapravo su određeni Direktivom 2014/55 EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi⁴; (u nastavku teksta: Direktiva 2014/55/EU).

ističemo...

Odredbe Zakona primjenjuju se i na elektroničke račune koji su izdani temeljem ugovora proizašlih iz postupka nabave robe i usluga te provedenih projektnih natječaja procijenjene vrijednosti manje od 200.000,00 kuna te radova procijenjene vrijednosti manje od 500.000,00 kuna.

U slučaju kada bi odredbe Zakona bile ograničene samo na nabave iznad pragova EU objave (nabave roba i usluga iznad 200.000,00 kuna te nabave radova iznad 500.000,00 kuna) kako je to predviđeno Direktivom 2014/55/EU, u praksi bi u RH izravno Zakonom bio obuhvaćen mali broj elektroničkih računa. Kako nabava male vrijednosti u RH predstavlja većinu postupka javne nabave, predmet Zakona je, sukladno dopuštenim izuzećima iz Direktive 2014/55/EU proširen i na postupke nabave roba i usluga procijenjene vrijednosti manje od 200.000,00 kuna te radova procijenjene vrijednosti manje od 500.000,00 kuna.

2.2. Obveznici primjene Zakona

ističemo...

Zakon se primjenjuje na javne, sektorske i druge naručitelje kao obveznike javne nabave, izdavatelje elektroničkih računa u postupcima javne nabave (poduzetnike) te informacijske posrednike koji pružaju usluge razmjene elektroničkih računa i pratećih isprava u postupcima javne nabave⁵.

Zakon se, međutim, ne primjenjuje na elektroničke račune izdane po izvršenju ugovora o javnoj nabavi koji spadaju u područje primjene ZJN-a, ako su nabava i izvršenje ugovora proglašeni tajnima, ili moraju uključivati posebne sigurnosne mjere sukladno zakonima i drugim propisima koji su na snazi u državi članici te pod uvjetom da je država članica EU (u nastavku teksta: država članica) utvrdila da ključni interesi ne mogu biti zajamčeni manje drastičnim mjerama. Ovdje je potrebno precizirati zakonske pojmove koji su korišteni pri nabranjanju obveznika primjene Zakona. Javni naručitelji i decentralizirani javni naručitelji u smislu zakonskih odredbi su javni naručitelji kako su definirani u ZJN-u, osim:

- jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (u nastavku teksta: JLP(R)S);
- tijela javnog prava koja u iznosu većem od 50% financiraju JLP(R)S, ili su podložna upravljačkom nadzoru od strane JLP(R)S, ili je više od polovine članova njihovih upravnih, upravljačkih ili nadzornih tijela imenovala JLP(R)S te;
- udruženja koje je osnovala jedna, ili više JLP(R)S odnosno udruženja koja je osnovao jedan, ili više prethodno navedenih tijela javnog prava⁶.

Sektorski naručitelji, u smislu zakonskih odredbi, su sektorski naručitelji koji su definirani u ZJN-u, osim trgovačkih društava u kojima JLP(R)S imaju, ili mogu imati, izravno ili neizravno, prevladavajući utjecaj temeljem svojeg vlasništva, financijskog udjela, ili temeljem pravila kojima je društvo uređeno, a obavljaju jednu od sektorskih djelatnosti⁷.

ističemo...

Pod pojmom "naručitelja" u Zakonu se podrazumijevaju javni naručitelji iz navedene odredbe čl. 3. st. 1. t. 6. Zakona i sektorski naručitelji koji su definirani u ZJN-u⁸.

S druge strane, informacijski posrednik je pravna osoba koja, sukladno europskoj normi, pruža usluge zaprimanja i slanja elektroničkih računa i pratećih isprava, odnosno koja obavlja elektroničku razmjenu računa između izdavatelja eRačuna i primatelja, a koja može obavljati i usluge upravljanja cjelokupnim poslovnim procesom izdavanja, zaprimanja, slanja i arhiviranja eRačuna⁹.

Pod navedenim pojmom "europska norma" podrazumijeva se norma koju je izdao Europski odbor za normizaciju (CEN) 28. lipnja 2017. EN 16931-1:2017, Elektronički račun – 1. dio: Semantički model podataka osnovnih elemenata elektroničkog računa i popis sintaksi CEN/TS 16931-2:2017, Elektronički račun – 2. dio: Lista sintaksi u skladu s EN 16931-1, prema CEN-ovu sustavu razvrstavanja, koju je, sukladno Direktivi 2014/55/EU, ispitala Europska komisija te je nakon ispitivanja objavila upućivanje na tu normu (Provedbena odluka Komisije 2017/1870). Sukladno čl. 3. st. 1. t. 10. Zakona, gore navedeni semantički podatkovni model pojam pod kojim se podrazumijeva strukturirani i logički uzajamno povezan niz pojmova i njihovih značenja koji definiraju osnovne elemente elektroničkog računa. Ključan pojam za razumijevanje zakonskih odredbi je pojam "izdavatelj eRačuna".

ističemo...

Izdavatelj eRačuna, u smislu zakonskih odredbi, je gospodarski subjekt i naručitelj koji je, sukladno ZJN-u, nakon provedenog postupka javne nabave, postao odabrani ponuditelj, koji izdaje, šalje, ili u ime kojeg se šalje elektronički račun i prateće isprave¹⁰.

2.3. Pravna stečevina EU

Zakonom u pravni poredak RH prenosi Direktiva 2014/55/EU te Provedbena odluka Komisije (EU) 2017/1870 od 16. listopada 2017. o objavi upućivanja na europsku normu o elektroničkom izdavanju

2 Nar. nov., br. 120/16 od 21. prosinca 2016.

3 Čl. 1. st. 1. Zakona.

4 SL L 133, 6.5.2014.

5 Čl. 1. st. 3. Zakona.

6 Čl. 3. st. 1. t. 6. Zakona.

7 Čl. 3. st. 1. t. 9. Zakona.

8 Čl. 3. st. 1. t. 7. Zakona.

9 Čl. 3. st. 1. t. 4. Zakona.

10 Čl. 3. st. 1. t. 5. Zakona.

računa i popisa sintaksi u skladu s Direktivom 2014/55/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹¹ (u nastavku teksta: Provedbena odluka Komisije 2017/1870).

3. Elektronički račun

Sukladno čl. 4. Zakona, elektronički računi koji su izdani temeljem izvršenja ugovora sklopljenog nakon provedenog postupka javne nabave, moraju biti u skladu s europskom normom i njezinim ispravcima, izmjenama i dopunama. Osnovni elementi elektroničkog računa određeni su Zakonom. Pod osnovnim elementima elektroničkog računa podrazumijeva se niz ključnih podatkovnih elemenata koje elektronički račun mora sadržavati kako bi se omogućila prekogranična interoperabilnost, uključujući potrebne informacije kako bi se zajamčila sukladnost sa zakonom¹².

Sukladno čl. 5. Zakona, obvezni osnovni elementi elektroničkog računa koji se izdaje nakon provedenog postupka javne nabave jesu, između ostalog:

- oznake procesa i računa te vrijeme izdavanja računa (godina, mjesec i dan te sat i minuta);
- razdoblje koje račun obuhvaća;
- podaci o prodavatelju;
- podaci o kupcu;
- podaci o primatelju plaćanja;
- podaci o poreznom predstavniku prodavatelja;
- upućivanje na ugovor;
- detalji o isporuci;
- upute za plaćanje;
- podaci o naknadama, ili davanjima;
- podaci o stavkama na računu;
- ukupni iznos računa;
- raščlanjeni prikaz PDV-a.

ističemo...

Osim navedenih elemenata, elektronički račun mora sadržavati i druge podatke koje zahtijevaju posebni porezni propisi kojima se uređuje izdavanje određene vrste računa te propisi kojima se uređuje računovodstvo poduzetnika¹³.

Tehničku specifikaciju, semantički podatkovni model, sintaksu i sintaktička pravila elemenata iz navedenih odredbi čl. 5. st. 1. i 2. Zakona posebnim pravilnikom propisuje čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove gospodarstva uz prethodnu suglasnost čelnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove financija.

4. Postupanje s elektroničkim računima

Zakonom je uređeno postupanje s elektroničkim računima. U okviru ovih zakonskih odredbi uređuju se postupci zaprimanja i obrade elektroničkih računa, izdavanja i slanja elektroničkih računa, ostalih usluga informacijskih posrednika, zaštite podataka, pohrane elektroničkih računa i korištenja elektroničkih računa za potrebe PDV-a. U nastavku najprije navodimo nešto detaljnije o zaprimanju i obradi elektroničkih računa.

4.1. Zaprimanje i obrada elektroničkih računa

ističemo...

Odredbom čl. 6. Zakona, kojim se uređuje zaprimanje i obrada elektroničkih računa, utvrđuje se obveza za zaprimanje elektroničkih računa u postupcima javne nabave za javne i sektorske naručitelje od 1. prosinca 2018.¹⁴

Odmah moramo istaknuti kako navedena obveza zaprimanja elektroničkih računa od 1. prosinca 2018. za javne i sektorske naručitelje istovremeno znači obvezu za poduzetnike koji s njima posluju da od tog datuma dostavljaju elektroničke račune. U prijelaznom razdoblju, do 1. prosinca 2018., zaprimanje računa dovršit će se sukladno ugovorenim načinima plaćanja računa koji ugovori su proizašli iz postupka javne nabave.

ističemo...

To znači kako je u prijelaznom razdoblju do 1. prosinca 2018. moguće zaprimanje računa u tradicionalnom papirnatom obliku.

Treba istaknuti kako odredbe Zakona ne ulaze u prethodni postupak javne nabave kada je ista obvezna za odabir pružanja usluga odnosno u odabir informacijskog posrednika.

Naručitelji su obvezni zaprimati i obrađivati te izvršiti plaćanje elektroničkih računa i pratećih isprava u postupcima javne nabave¹⁵. Podsjećamo kako se pod pojmom naručitelja u Zakonu podrazumijevaju javni naručitelji iz odredbe čl. 3. st. 1. t. 6. Zakona i sektorski naručitelji koji su definirani u ZJN-u¹⁶.

4.1.1. Obavljanje usluga informacijskog posredništva zaprimanja i slanja elektroničkih računa

ističemo...

Usluge informacijskog posredništva zaprimanja i slanja elektroničkih računa i pratećih isprava sektorski naručitelji, drugi javni naručitelji i izdavatelji elektroničkih računa, mogu povjeriti Financijskoj agenciji (u nastavku teksta: FINA), ili bilo kojem drugom informacijskom posredniku registriranom na području RH, ili druge države članice.

Kako je Zakonom određeno¹⁷, FINA je centralni informacijski posrednik koji obavlja uslugu zaprimanja i slanja elektroničkih računa i pratećih isprava čiji je djelokrug rada definiran posebnim zakonom, a koji za javne naručitelje obavlja usluge zaprimanja i slanja elektroničkih računa i pratećih isprava, odnosno obavlja elektroničku razmjenu računa između izdavatelja eRačuna i javnih naručitelja, u skladu s europskom normom, a kojem javni naručitelji mogu povjeriti i obavljanje usluge upravljanja cjelokupnim poslovnim procesom izdavanja, zaprimanja, slanja i arhiviranja eRačuna, sukladno navedenoj odredbi čl. 6. st. 2. Zakona.

11 SLL 266, 17.10.2017.

12 Čl. 3. st. 1. t. 8. Zakona.

13 Čl. 5. st. 2. Zakona.

14 Čl. 16. Zakona.

15 Čl. 6. st. 1. Zakona.

16 Vidjeti pod 2.2.

17 Čl. 3. st. 1. t. 3. Zakona.

ističemo...

Treba istaknuti kako se međusobni odnosi naručitelja, ili izdavatelja elektroničkog računa s informacijskim posrednicima, koji nastanu pružanjem usluge zaprimanja i slanja elektroničkih računa i pratećih isprava, uređuju ugovorom¹⁸.

Ovaj ugovor će, gotovo u pravilu, biti vjerojatno tipski ugovor koji će sastavljati informacijski posrednici. Zakonom je određeno kako informacijski posrednik ne odgovara za materijalni sadržaj elektroničkih računa i pratećih isprava za koje, po ovlaštenju javnih ili sektorskih naručitelja ili izdavatelja elektroničkih računa, pruža usluge zaprimanja i slanja elektroničkih računa¹⁹. Važno je naglasiti kako usluge informacijskog posrednika iz Zakona ne uključuju usluge systemske integracije, odnosno međusobnog povezivanja hardverskih komponenta u jednu cjelinu zajedno s implementiranim softverskim komponentama čineći zajedno informacijski sustav.

Visinu naknade za usluge zaprimanja i slanja elektroničkih računa za javne naručitelje, pravilnikom propisuje čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove gospodarstva. Sukladno čl. 8. Zakona, osim navedenih usluga, informacijski posrednik može u ime naručitelja i izdavatelja elektroničkih računa obavljati i usluge upravljanja cjelokupnim poslovnim procesom izdavanja, zaprimanja, slanja i arhiviranja elektroničkih računa.

4.2. Izdavanje i slanje elektroničkih računa

Naručitelji iz čl. 6. st. 1. Zakona²⁰ koji su ujedno i izdavatelji elektroničkih računa iz čl. 3. t. 5. Zakona²¹, obvezni su izdavati i slati elektroničke račune i prateće isprave u postupcima javne nabave²².

ističemo...

Kako to proizlazi iz prijelaznih i završnih odredbi Zakona, navedena obveza izdavanja i slanja elektroničkih računa i pratećih isprava u postupcima javne nabave od strane naručitelja iz čl. 6. st. 1. Zakona stupa na snagu 1. srpnja 2019.²³

U prijelaznom razdoblju, do 1. srpnja 2019., izdavanje računa dovršit će se sukladno ugovorenim načinima plaćanja računa koji ugovori su proizašli iz postupaka javne nabave.

ističemo...

To znači kako je u prijelaznom razdoblju do 1. srpnja 2019. moguće izdavanje i slanje računa u tradicionalnom papirnatom obliku.

Iz navedene zakonske odredbe proizlazi kako je zauzet stav da je potrebno ostaviti prijelazno razdoblje od 1. prosinca 2018. do 1. srpnja 2019. između obveze zaprimanja i izdavanja, upravo za obvezu izdavanja elektroničkih računa za dobavljače odnosno izdavatelje elektroničkih računa, kako bi infrastrukturno svoje računovodstve-

18 Čl. 6. st. 3. Zakona.

19 Čl. 6. st. 4. Zakona.

20 Vidjeti pod 4.1.

21 Vidjeti pod 2.2.

22 Čl. 7. Zakona.

23 Čl. 16. Zakona.

ne sustave prilagodili elektroničkom načinu fakturiranja i uspješno implementirali Europsku normu.

4.3. Zaštita podataka

Sukladno čl. 9. Zakona, osobni podaci prikupljeni u svrhu elektroničkog izdavanja računa mogu se koristiti isključivo u tu svrhu odnosno u svrhu koja je podudarna sa svrhom prikupljanja. Pri tome se međusobni odnosi između naručitelja i informacijskih posrednika i/ili izdavatelja elektroničkih računa i informacijskih posrednika kao voditelja i izvršitelja obrade osobnih podataka u vezi s osobnim podacima koji se obrađuju u postupku izdavanja, zaprimanja, slanja, arhiviranja i obrade elektroničkih računa, uređuju se sukladno propisima iz područja zaštite osobnih podataka.

ističemo...

Ova odredba u praksi znači kako se, sukladno Uredbi (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (u nastavku teksta: Opća uredba o zaštiti podataka)²⁴, koja je stupila na snagu 24. svibnja 2016. godine, a primjenjuje se od 25. svibnja 2018. godine, utvrđuje svrha obrade osobnih podataka koji se prikupljaju radi izdavanja, zaprimanja, slanja, obrade i arhiviranja elektroničkih računa te se u pogledu načina uređenja međusobnih odnosa između naručitelja i informacijskih posrednika, kao voditelja i izvršitelja obrade tako prikupljenih osobnih podataka, upućuje na odgovarajuće odredbe propisa o zaštiti osobnih podataka što znači i odgovarajuće odredbe Opće uredbe o zaštiti podataka.

Opća uredba o zaštiti podataka određuje kako se međusobni odnosi voditelja i izvršitelja obrade osobnih podataka uređuju ugovorom, ili drugim pravnim aktom sukladnim pravu EU, ili pravomu države članice, koji izvršitelja obrade obvezuje prema voditelju obrade. U čl. 28. st. 3. Opće uredbe o zaštiti podataka određen je načelan sadržaj takvog ugovora, ili drugog pravnog akta. To znači kako se i međusobni odnosi naručitelja i informacijskih posrednika, s aspekta zaštite osobnih podataka, moraju urediti posebnim ugovorom koji ima sve elemente sadržaja iz navedene odredbe čl. 28. st. 3. Opće uredbe o zaštiti podataka, ili će odgovarajući sadržaj biti implementiran u poseban dodatak ugovoru između naručitelja i informacijskog posrednika iz čl. 6. st. 3. Zakona²⁵.

24 SL L 119/1, 4.5.2016.

25 Vidjeti pod 4.1.1.

Primjer – dodatak ugovoru naručitelja i informacijskog posrednika o zaštiti podataka

AAAA d.d. za distribuciju električne energije, Zagreb, Strojarska 202, koje zastupa predsjednik uprave Ivica Ivić (u nastavku teksta: **Naručitelj**)

i
_____ d.o.o. Zagreb, Avenija mira 99a, koje zastupa direktor Ana Anić (u nastavku teksta: **Informacijski posrednik**) dana 1. prosinca 2018. sklapaju sljedeći

DODATAK I. UGOVORU O PRUŽANJU USLUGA INFORMACIJSKOG POSREDNIŠTVA

Članak 1.

Ugovorne strane suglasno utvrđuju da su dana 30. studenog 2018. sklopile Ugovor o pružanju usluga informacijskog posredništva (u nastavku teksta: **Osnovni ugovor**) temeljem kojeg se Informacijski posrednik obvezao **Naručitelju** obrade obavljati poslove informacijskog posredništva radi ispunjavanja **Naručiteljevih** obveza temeljem Zakona o izdavanju elektroničkog računa u javnoj nabavi (u nastavku teksta ovog Ugovora: **Zakon**).

Članak 2.

Temeljem ovog Dodatka I. Osnovnom ugovoru uređuju se međusobni odnosi **Naručitelja** i **Informacijskog posrednika** u svrhu provedbe pravila Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (u nastavku teksta: **Opća uredba**).

Članak 3.

Potpisom ovog Dodatka I. Osnovnom ugovoru, **Informacijski posrednik** jamči **Naručitelju** provedbu odgovarajućih tehničkih i organizacijskih mjera koje garantiraju sukladnost obrade osobnih podataka ustupljenih od strane **Naručitelja** obrade radi ispunjenja njegovih obveza iz Zakona sa zahtjevima **Opće uredbe**.

U provedbi ovog Dodatka I. Osnovnom ugovoru **Informacijski posrednik** jamči da se u postupanju sa osobnim podacima ustupljenim od strane **Naručitelja** postupaju sukladno odredbama **Opće uredbe**, Zakona o provedbi **Opće uredbe** o zaštiti podataka i drugim propisima o zaštiti osobnih podataka važećim u Republici Hrvatskoj ten a način da se u potpunosti osigurava zaštita prava ispitnika sukladno **Općoj uredbi**.

Članak 4.

Ugovorne strane suglasno utvrđuju da **Naručitelj** ustupa **Informacijskom posredniku** osobne podatke potrebne za provedbu njegovih obveza iz Zakona koji mogu biti sadržani u elektroničkom računu sukladno Zakonu i posebnim poreznim propisima kojima se uređuje izdavanje određene vrste računa te propisi kojima se uređuje računovodstvo poduzetnika

Informacijski posrednik se obvezuje provoditi obradu osobnih podataka iz stavka 1. za cijelo vrijeme trajanja **Osnovnog ugovora**, ili do prestanka potrebe za obradom osobnih podataka prikupljenih od strane **Naručitelja**, pridržavajući se pri tome u prilikom njihove obrade njegovih detaljnih pisanih uputa.

Članak 5.

Na ime plaćanja za obavljenu uslugu iz članka 4. ovog Dodatka I. Osnovnom ugovoru, **Naručitelj** se obvezuje **Informacijskom**

posredniku plaćati mjesečnu naknadu u iznosu od 1.000,00 (slovima: tisuću) kuna, koja dospijeva najkasnije petnaestog u mjesecu za prethodni mjesec.

Članak 6.

Naručitelj se obvezuje pisanim putem obavijestiti **Informacijskog posrednika** o svim promjenama koje mogu biti potrebne pri obradi osobnih podataka koje mu je ustupio na obradu.

Naručitelj, nadalje daje pisane upute **Informacijskom posredniku** o načinu obrade osobnih podataka, ili upute o prestanku potrebe za obradom osobnih podataka na adresu elektronske pošte info.xx@mail.com, ili putem pošte s povratnicom.

Naručitelj može u svako doba kontaktirati **Informacijskog posrednika** na adresu elektronske pošte iz stavka 2., ili putem službenika za zaštitu osobnih podataka **Informacijskog posrednika** na broj telefona 211321121, radi provjere stanja i svrhe obrade osobnih podataka koje mu je dostavio radi obrade, ili radi njihovog brisanja ako više ne postoji svrha njihove obrade i zakonska obveza čuvanja.

Informacijski posrednik može u svako doba kontaktirati **Naručitelja** na adresu elektronske pošte aaa.info@mail.com, ili putem službenika za zaštitu osobnih podataka **Naručitelja** na broj telefona 800000000.

Članak 7.

Ugovorne strane suglasno utvrđuju da ispitnici **Naručitelja** mogu kontaktirati **Informacijskog posrednika** na adresu elektronske pošte info.xx@mail.com, ili putem službenika za zaštitu osobnih podataka **Informacijskog posrednika** na broj telefona 211321121, radi provjere stanja i svrhe obrade njihovih osobnih podataka, ili radi brisanja njihovih osobnih podataka kod **Informacijskog posrednika** ako više ne postoji svrha obrade i zakonska obveza čuvanja njihovih osobnih podataka.

Članak 8.

Temeljem ovog Dodatka I. Osnovnom ugovoru, **Informacijski posrednik** se obvezuje:

- obrađivati osobne podatke samo prema zabilježenim uputama **Naručitelja** i sukladno propisima;
- osigurati da su se osobe ovlaštene za obradu osobnih podataka kod **Informacijskog posrednika** obvezale na poštovanje povjerljivosti, ili da podliježu zakonskim obvezama o povjerljivosti;
- poduzeti sve potrebne mjere za provedbu mjera sigurnosti obrade ustupljenih osobnih podataka od strane **Naručitelja** sukladno čl. 32. **Opće uredbe**;
- poštovati uvjete iz ovog Dodatka I. Osnovnom ugovoru, za angažiranje drugog **Informacijskog posrednika**;
- pomagati **Naručitelju** putem odgovarajućih tehničkih i organizacijskih mjera, koliko je to moguće, da ispunji svoje zakonske obveze iz Zakona i u pogledu odgovaranja na zahtjeve za ostvarivanje prava ispitnika koja su utvrđena u poglavlju III. **Opće uredbe**;
- pomagati **Naručitelju** u osiguravanju usklađenosti s obvezama sukladno čl. 32.-36. **Opće uredbe**, uzimajući u obzir prirodu obrade i informacije koje su dostupne **Informacijskom posredniku**;
- po izboru i nalogu **Naručitelja**, brisati, ili vraćati **Naručitelju** sve osobne podatke nakon dovršetka pružanja usluga vezanih za obradu te brisati sve postojeće kopije osim ako

sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka postoji obveza pohrane osobnih podataka;

- staviti na raspolaganje Naručitelju sve informacije nužne za dokazivanje poštovanja obveza utvrđenih u čl. 28. Opće uredbe te im doprinose;
- obavijestiti Naručitelja ako određena njegova uputa postupka protivno Općoj uredbi, ili drugim propisima o zaštiti osobnih podataka.

Članak 9.

Informacijski posrednik se nadalje obvezuje:

- provesti odgovarajuće tehničke i organizacijske mjere radi sprječavanja slučajnog, ili nezakonitog uništenja, ili neovlaštenog otkrivanja osobnih podataka ustupljenih od strane Naručitelja, kao i nezakonite obrade ustupljenih osobnih podataka;
- provesti sigurnosne mjere radi osiguranja pseudonimizacije i enkripcije ustupljenih osobnih podataka;
- pomoći Naručitelju u ostvarivanju njegovih prava u postupcima pred nadležnim nadzornim, ili pravosudnim tijelom u vezi eventualno nezakonite obrade osobnih podataka;
- bez odgode obavijestiti Naručitelja o bilo kakvoj povredi osobnih podataka;
- pomoći Naručitelju u osiguravanju usklađenosti s obvezama koje se odnose na procjenu učinka na zaštitu osobnih podataka;
- utvrditi fizičke osobe ovlaštene za obradu osobnih podataka Naručitelja i o tome ga obavijestiti pisanim putem;
- nakon prestanka obrade vratiti Naručitelju osobne podatke koji su bili predmet obrade te osigurati njihovo potpuno brisanje u vlastitoj arhivi, osim ako je čuvanje ovih osobnih podataka propisano zakonom i drugim propisom,

Članak 10.

Ugovorne strane suglasno utvrđuju kako Informacijski posrednik ne smije angažirati drugog izvršitelja obrade za obavljanje poslova iz ovog Dodatka I. Osnovnom ugovoru bez prethodnog posebnog pisanog odobrenja Naručitelja.

Informacijski posrednik ne smije određivati svrhu i način obrade osobnih podataka Naručitelja, a u suprotnom odgovara kao Naručitelj.

Informacijski posrednik se, nadalje, obvezuje nadoknaditi Naručitelju bilo kakvu štetu, uključujući i potpunu naknadu novčane kazne izrečene od strane nadzornog tijela, prouzročenu Naručitelju nepoštivanjem obveza samog Informacijskog posrednika iz ovog Dodatka I. Osnovnom ugovoru, ili postupanjem protivno odredbama propisa o zaštiti osobnih podataka.

Članak 11.

Ovaj Dodatak I. Osnovnom ugovoru sastavljen je u četiri istovjetna primjerka od kojih svakoj ugovornoj strani pripadaju po dva.

Ovaj Dodatak I. Osnovnom ugovoru stupa na snagu i primjenjuje se danom njegovog potpisa od strane ugovornih strana.

Za Naručitelja
Predsjednik uprave
Ivica Ivić

Za Informacijskog posrednika
Direktor
Ana Anić

4.4. Pohrana elektroničkih računa

ističemo...

Sukladno čl. 10. Zakona, elektronički računi i prateće isprave čuvaju se na način i u roku utvrđenima u propisima iz područja računovodstva i poreza, koji uređuju knjigovodstveno-računovodstveno poslovanje, odnosno jedanaest godina²⁶.

4.5. Korištenje elektroničkih računa za potrebe PDV-a

Kako je to određeno u čl. 11. Zakona, njegove odredbe ne utječu na primjenu odredbi zakona kojim se uređuju obračunavanje i plaćanje poreza na dodanu vrijednost, odnosno Zakona o porezu na dodanu vrijednost²⁷ i pripadajućih podzakonskih akata.

4.6. Obveze poduzetnika u postupanju s elektroničkim računima

ističemo...

Poduzetnici koji sklapaju ugovore o javnoj nabavi s javnim i sektorskim naručiteljima moraju također do 1. prosinca 2018. uskladiti svoje poslovanje sa odredbama Zakona.

Naime, kako od 1. prosinca 2018. javni i sektorski naručitelji moraju zaprimati elektroničke račune, tako i poduzetnici moraju od 1. prosinca 2018. u izvršenju ugovora o javnoj nabavi sa javnim i sektorskim naručiteljima koristiti elektronički račun. Taj elektronički račun, jasno, mora u potpunosti sadržavati sve Zakonom propisane elemente²⁸.

Vrlo pojednostavljeno rečeno, postupak izdavanja elektroničkog računa zanči kako se eRačun šalje iz računala poduzetnika u računalo javnog i/ili sektorskog naručitelja, putem informacijskog posrednika. Ovakav postupak bi trebao znatno smanjiti troškove poslovanja, posebno prekograničnog poslovanja. Najvažniji i prvi korak u postupku prilagodbe poslovanju sukladno novom Zakonu predstavlja izbor informacijskog posrednika.

Poduzetnik bi morao utvrditi s koliko je računovodstvenih sustava informacijski posrednik integriran. Naime, o broju integriranih računovodstvenih sustava izravno ovisi s kime će sve poduzetnik moći izravno razmjenjivati eRačun i prateću dokumentaciju.

5. Nadzor nad provedbom Zakona

Inspeksijski nadzor nad odredbama Zakona u području porezne ispravnosti elektroničkih računa provode inspektori i drugi ovlašteni državni službenici Ministarstva financija sukladno odredbama posebnog zakona. S druge strane, inspeksijski nadzor nad odredbama Zakona u području usklađenosti elektroničkih računa s europskom normom i njezinim ispravicima, izmjenama i dopunama, provode ovlašteni državni službenici Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta.

²⁶ Čl. 10. Zakona o računovodstvu (Nar. nov., br. 78/15, 134/15 i 120/16).

²⁷ Nar. nov., br. 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14 i 115/16.

²⁸ Vidjeti pod 3.

ističemo...

Izdavatelji i primatelji elektroničkih računa te informacijski posrednici koji pružaju uslugu razmjene elektroničkih računa, dužni su radi provedbe inspeksijskog nadzora omogućiti inspektorima i drugim ovlaštenim državnim službenicima iz navedene odredbe čl. 12. Zakona uvid u podatke o poslovanju, uvid u poslovnu dokumentaciju i pridruženu računalnu opremu i uređaje koji su u svezi s obvezama propisanim Zakonom i provedbenim propisima²⁹.

6. Novčane kazne za prekršaj

Odredbom čl. 14. Zakona uređene su prekršajne odredbe i pripadajuće novčane kazne za prekršitelje zakonskih odredbi pravne osobe-naručitelje, odgovorne osobe državnog tijela koji je javni naručitelj i pravne osobe-informacijske posrednike.

6.1. Prekršaji pravnih osoba-naručitelja

Zakonom je predviđeno da će se novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 100.000,00 kuna kazniti za prekršaj prekršajno odgovorna pravna osoba - naručitelj ako:

- u izvršenju ugovora o javnoj nabavi, zaprima i obrađuje elektroničke račune i prateće isprave koji nisu sukladni europskoj normi i njezinim ispravcima, izmjenama i dopunama (čl. 4. Zakona)³⁰;
- u izvršenju ugovora o javnoj nabavi ne zaprima, ili ne obrađuje elektroničke račune i prateće isprave (čl. 6. st. 1. Zakona)³¹;
- u izvršenju ugovora o javnoj nabavi izvrši plaćanje elektroničkog računa koji nije sukladan odredbama Zakona (čl. 6. st. 1. Zakona);
- kao izdavatelj eRačuna, ne izdaje elektroničke račune (čl. 7. Zakona)³².

Za navedene prekršaje novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se i odgovorna osoba prekršajno odgovorne pravne osobe.

6.2. Prekršaji odgovorne osobe državnog tijela koji je javni naručitelj

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba državnog tijela koji je javni naručitelj ako:

- u izvršenju ugovora o javnoj nabavi, zaprima i obrađuje elektroničke račune i prateće isprave koji nisu sukladni europskoj normi i njezinim ispravcima, izmjenama i dopunama (čl. 4. Zakona);
- u izvršenju ugovora o javnoj nabavi ne zaprima ili ne obrađuje elektroničke račune i prateće isprave (čl. 6. st. 1. Zakona);
- u izvršenju ugovora o javnoj nabavi naručitelj izvrši plaćanje elektroničkog računa koji nije sukladan odredbama Zakona (čl. 6. st. 1. Zakona);
- kao izdavatelj eRačuna, ne izdaje elektroničke račune (čl. 7. Zakona).

6.3. Prekršaji pravne osobe-informacijskog posrednika

Zakonom je određeno kako će se novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 100.000,00 kuna kazniti za prekršaj pravna osoba-informacijski posrednik koji pruži uslugu zaprimanja, ili izdavanja/slanja elektroničkog računa koji nije sukladan odredbama Zakona, odnosno ukoliko pruža usluge zaprimanja i slanja elektroničkih računa i pratećih isprava, koji nisu u skladu s europskom normom (čl. 3. st. 1. t. 4. Zakona)³³.

Iz navedenih odredbi proizlazi kako je moguća prekršajna odgovornost JLP(R)S. Naime, sukladno Prekršajnom zakonu³⁴ (u nastavku teksta: PZ) i odredbama Zakona, JLP(R)S su prekršajno odgovorne pravne osobe jer izdavanje, zaprimanje i druge radnje u vezi s eRačunima koji proizlaze iz javne nabave nisu radnje koje ulaze u izvršavanje njihovih javnih ovlasti. U postupcima javne nabave JLP(R)S ne postupaju kao javna vlast nego nastupaju kao i svaki drugi sudionik u pravnom prometu s ciljem pribavljanja dobara, usluga, ili radova.

7. Zaključak

Dugo najavljivani Zakon konačno je usvojen u Hrvatskom saboru. Za njegovu potpunu implementaciju potrebno je i donošenje dva pravilnika u roku od tri mjeseca od stupanja Zakona na snagu. Javni i sektorski naručitelj dužni su od 1. prosinca 2018. zaprimati elektroničke račune u postupcima javne nabave. U prijelaznom razdoblju do 1. prosinca 2018. moguće zaprimanje računa u tradicionalnom papirnatom obliku.

S druge strane, javni i sektorski naručitelji obvezni su izdavati i slati elektroničke račune i prateće isprave od 1. srpnja 2019. U prijelaznom razdoblju, do 1. srpnja 2019., izdavanje računa dovršit će se sukladno ugovorenim načinima plaćanja računa koji ugovori su proizašli iz postupaka javne nabave. Treba istaknuti kako Naručitelji, koji će sa informacijskim posrednicima sklapati ugovore o obavljanju usluga zaprimanja i izdavanja elektroničkih računa, u taj ugovor, ili njegov dodatak, morati implementirati i odredbe o zaštiti osobnih podataka.

Literatura:

- 1) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (SL L 119/1, 4.5.2016.) – www.europa.eu;
- 2) Zakon o javnoj nabavi (Nar. nov., br. 120/16) – www.propisi.hr;
- 3) Zakon o računovodstvu (Nar. nov., br. 78/15, 134/15 i 120/16), pročišćeni tekst – www.propisi.hr;
- 4) Zakon o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14 i 115/16), pročišćeni tekst – www.propisi.hr;
- 5) Prekršajni zakon (Nar. nov., br. 107/07, 39/13, 157/13, 110/15 i 70/17), pročišćeni tekst – www.propisi.hr;
- 6) Direktiva 2014/55 EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi (SL L 133, 6.5.2014.) – www.europa.eu;
- 7) Provedbena odluka Komisije (EU) 2017/1870 od 16. listopada 2017. o objavi upućivanja na europsku normu o elektroničkom izdavanju računa i popisa sintaksi u skladu s Direktivom 2014/55/EU Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 266, 17.10.2017.) - www.europa.eu;
- 8) Konačni prijedlog Zakona o elektroničkom računu u javnoj nabavi – www.sabor.hr

29 Čl. 13. Zakona.

30 Vidjeti pod 3.

31 Vidjeti pod 4.1.

32 Vidjeti pod 4.2.

33 Vidjeti pod 2.2.

34 Nar. nov., br. 107/07, 39/13, 157/13, 110/15 i 70/17.

